

2023- jil yanvar-aprel ayları ushın
dáslepki maǵlıwmat

**Qaraqalpaqstan Respublikası Sırtqı
ekonomikalıq baylanıs hám sawda
statistikası bólimi**

**Sırtqı ekonomikalıq baylanıs hám
sawda statistikası bólimi:**

(61) 222-67-45

Sırtqı sawda aylanısı

Mámleketimizde alıp barılıp atırğan ekonomikalıq háreketler sırt el mámleketleri menen sawda baylanıslarınıń tez pát penen ósiwine xızmet qılıp atır. Tiykarınan, mámlekettiń eksport ónimdarlıǵın asırıw boyınsha qabıl etilgen nızamları jergilikli kompaniyalarǵa sırtqı bazarlarda kóbirek tájriybe arttırıwına imkánıyat jaratıp beredi. Nátiyjede olar jáhan sawdasında báseki ústinlikke iye boladı.

Respublikada bul barısında sońǵı jıllarda ámelge asırılıp atırğan eksporttı qollap quwatlaw, importtı optimallasırıw hám ulıwma alǵanda sırtqı sawda teń salmaqlılıǵın támiyinlew maqsetinde ámelge asırılǵan is-ilajlar nátiyjesinde, **2023-** jil yanvar-aprel ayında respublikanıń sırtqı sawda aylanısı (tekstte SSA) **155,3 mln. AQSH** dollarǵa jetti hám **2022-** jıldıń yanvar-aprel aylarına salıstırǵanda **42,7 mln. AQSH** dollarına yáki **78,4 %** ti quradı.

SÍRTQÍ SAWDA AYLANÍSÍ (yanvar-aprel, mln. AQSH dollari)

Sırtqı sawda aylanısı

2023- j.: **155,3** **78,4 %**

(2022- j.: **197,9**)

Saldo

2023- j.: **19,5** (2022 j.: **34,1**)

Eksport

2023- j.: **87,4** **75,3 %**

(2022- j.: **116,0**)

Tovarlar: 87,0

Xızmetler: 0,3

Import

2023- j.: **67,9** **82,9 %**

(2022- j.: **81,9**)

Tovarlar: 61,2

Xızmetler: 6,7

Sırtqı sawda aylanbası – belgili dáwir ushın mámleket eksporti hám importı qunınıń muǵdarı esaplanadı. Tovarlardıń sırtqı sawda statistikası Ózbekstan Respublikası bajıxana aymaǵına alıp kiriw (import) yáki Ózbekstan Respublikası bajıxana aymaǵınan alıp shıǵıw (eksport) nátiyjesinde mámleket material resursları zapaslarına qosılatuǵın yáki olardan ayırıp taslanatuǵın tovarlar esabın sırtqı sawda ulıwmalıq esap sisteması tiykarında júritiledi.

SSAda eksport kólemi **87,4** mln. AQSH dollarına (**75,3 %** ti) hám import kólemi **67,9** mln. AQSH dollarına (**87,9 %** ǵa) jetti. Esabat dáwirinde **19,5** mln. AQSH dollari qunında minus sırtqı sawda balansı jazıp alındı.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLİKASÍ MENEN SÍRTQÍ SAWDA AYLANÍSÍ Eń JOQARÍ ÚLESKE IYE BOLǵAN MÁMLEKETLER

(2023- jil yanvar-aprel, mln. AQSH dollari)

<p>Túrkiya</p> <p>SSA – 34,1</p> <p>Eksport: 33,1 Import: 1,0</p> <p> 22,0%</p>	<p>QXR</p> <p>SSA – 34,2</p> <p>Eksport: 19,6 Import: 14,6</p> <p> 22,0%</p>	<p>Rossiya</p> <p>SSA – 24,2</p> <p>Eksport: 11,4 Import: 12,8</p> <p> 15,6%</p>	<p>Latviya</p> <p>SSA – 9,0</p> <p>Eksport: 8,9 Import: 0,1</p> <p> 5,8%</p>	<p>Qazaqstan</p> <p>SSA – 17,3</p> <p>Eksport: 7,2 Import: 10,1</p> <p> 11,2%</p>
<p>Estoniya</p> <p>SSA – 0,9</p> <p>Eksport: 0,9 Import: 0,0</p> <p> 0,6%</p>	<p>Gruziya</p> <p>SSA – 0,9</p> <p>Eksport: 0,9 Import: 0,0</p> <p> 0,6%</p>	<p>Tájikstan</p> <p>SSA – 0,7</p> <p>Eksport: 0,7 Import: 0,0</p> <p> 0,4%</p>	<p>Awǵanstan</p> <p>SSA – 0,6</p> <p>Eksport: 0,6 Import: 0,0</p> <p> 0,4%</p>	<p>Fransiya</p> <p>SSA – 0,7</p> <p>Eksport: 0,4 Import: 0,3</p> <p> 0,4%</p>

Qaraqalpaqstan Respublikası, jáhannıń 50 dan artıq mámleketleri menen sawda baylanısların ámelge asırıp kelmekte. SSAńıń salmaqlı úlesi Túrkiyada (22,0 %), Qıtay Xalıq Respublikasında (22,0 %), Rossiya Federaciyasında (15,6 %), Qazaqstanda (11,2 %), Latviyada (5,8 %), Gruzıyada (0,6 %) hám Estoniyada (0,6 %) gúzetilgen.

Sonday-aq, qońsı mámleketler menen óz-ara baylanıslardı bekkemlew, mámleketlerdiń social-ekonomikalıq, sawda-sanaat hámde mádeniy salalardaǵı baylanısların rawajlandırıw boyınsha úlken isler ámelge asırılıp atırılǵanlıǵın kóriw múmkin.

UNAMLÍ SÍRTQÍ SAWDA BALANSÍ GÚZETILGEN ÚSH MÁMLEKET (2023-jil yanvar-aprel, mln. AQSH dollari)

Túrkiya – 22,0

Qıtay Xalıq Respublikası – 22,0

Rossiya Federaciyası – 15,6

Sırtqı ekonomikalıq iskerligi boyınsha 20 iri sherik-mámleketler arasınan 3 mámlekette unamlı sırtqı sawda balansı gúzetilgen, sonnan, Túrkiya, Qıtay Xalıq Respublikası hám **Rossiya Federaciyası** usılar qatarınan. Qalǵan mámleket penen passiv sırtqı sawda balansı saqlanıp qalmaқта.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINI IRI SHERIK MAMLEKETLER MENEN SIRTQI SAWDA AYLANISI DINAMIKASI

(yanvar-aprel, mln. AQSH dollari)

Mámleketler	2021- j.	2022- j.	2023- j.
Turkiya	43,2	41,6	34,2
 <i>Eksport</i>	38,6	37,2	33,1
<i>Import</i>	4,6	4,4	1,1
QXR	46,1	61,6	34,2
 <i>Eksport</i>	33,1	31,5	19,6
<i>Import</i>	13	30,1	14,6
Rossiya Federaciyası	39,1	28,8	24,2
 <i>Eksport</i>	26,8	10,2	11,4
<i>Import</i>	12,3	18,6	12,8
Latviya	14,2	18,2	9,0
 <i>Eksport</i>	14	18,1	8,9
<i>Import</i>	0,2	0,1	0,1
Qazaqstan	19,2	16	17,3
 <i>Eksport</i>	10,7	6,6	7,2
<i>Import</i>	8,5	9,4	10,1
Estoniya	0,5	0,7	0,9
 <i>Eksport</i>	0,5		0,9
<i>Import</i>		0,7	
Gruziya	1,0	0,7	0,9
 <i>Eksport</i>	1,0	0,7	0,9
<i>Import</i>	-	-	-
Tájikistan	1,3	0,2	0,7
 <i>Eksport</i>	1,3	0,2	0,7
<i>Import</i>	-	-	0
Awғанstan	2,0	2,4	0,6
 <i>Eksport</i>	2,0	2,4	0,6
<i>Import</i>	-	-	-
Niderlandiya	0,8	0,5	0,7
 <i>Eksport</i>			0,4
<i>Import</i>	0,8	0,5	0,3

Dawami

Mámleketler		2021- j.	2022- j.	2023- j.
	Fransiya	1,6	1	0,5
	<i>Eksport</i>	1,2	0,8	0,4
	<i>Import</i>	0,4	0,2	0,1
	Litva	1,5	2,3	1,0
	<i>Eksport</i>	1,2	0	0,3
	<i>Import</i>	0,3	2,3	0,7
	Portugaliya	0,1	0	0,3
	<i>Eksport</i>	0,1	-	0,3
	<i>Import</i>	-	-	-
	Koreya Respublikasi	6,9	6,6	5,4
	<i>Eksport</i>	0,4	0,7	0,3
	<i>Import</i>	6,5	5,9	5,1
	Pákistan	0,3	0	0,1
	<i>Eksport</i>	0,1	0	0,1
	<i>Import</i>	0,2	-	-
	Qırǵız Respublikasi	2,8	3,0	1,4
	<i>Eksport</i>	1,8	2,2	0,1
	<i>Import</i>	1,0	0,8	1,3
	Ukraina	7,8	1,7	0,2
	<i>Eksport</i>	7,5	1,6	0,2
	<i>Import</i>	0,3	0,1	-
	Hindistan	0,2	0,1	0,3
	<i>Eksport</i>	0,1	0,1	0,1
	<i>Import</i>	0,1	0	0,2
	Germaniya	4,1	0,8	2,7
	<i>Eksport</i>	0,2	0,2	0,1
	<i>Import</i>	3,9	0,6	2,6
	Misr	0	0	0,1
	<i>Eksport</i>	-	0	0,1
	<i>Import</i>	-	-	-

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASI AYMAQLAR KESIMINDE SÍRTQÍ SAWDA AYLANÍSÍ (2023- jil yanvar-aprel)*

	Mln AQSH dollari	Ósim pátleri, % te	úlesi, % te
Qaraqalpaqstan Respublikası	155,3	78,4	100,0
Nókis q.	83,1	72,3	53,5
<i>rayonlar:</i>			
Ámiwdárya	6,8	242,8	4,4
Beruniy	4,4	47,2	2,8
Bozataw	0,5	98,6	0,3
Qaraózek	4,9	31,5	3,1
Kegeyli	1,8	54,6	1,2
Qońırat	3,6	141,5	2,3
Qanlıkól	7,1	171,2	4,6
Moynaq	9,2	94,5	5,9
Nókis	1,5	110,8	1,0
Taqiyatas	5,4	56,4	3,5
Taxtakópir	0,2	45,2	0,1
Tórtkúl	13,4	111,9	8,6
Xojeli	2,7	109,6	1,8
Shımbay	4,3	145,9	2,8
Shomanay	1,7	930,0	1,1
Ellikqala	4,7	73,2	3,0

Eń joqari kólem,
mln. AQSH dollari

Nókis q.

83,1

Tórtkúl

13,4

Mo'ynoq

9,2

Eń joqari kólem,
mln. AQSH dollari

Nókis

1,5

Bozataw

0,5

Taxtakópir

0,2

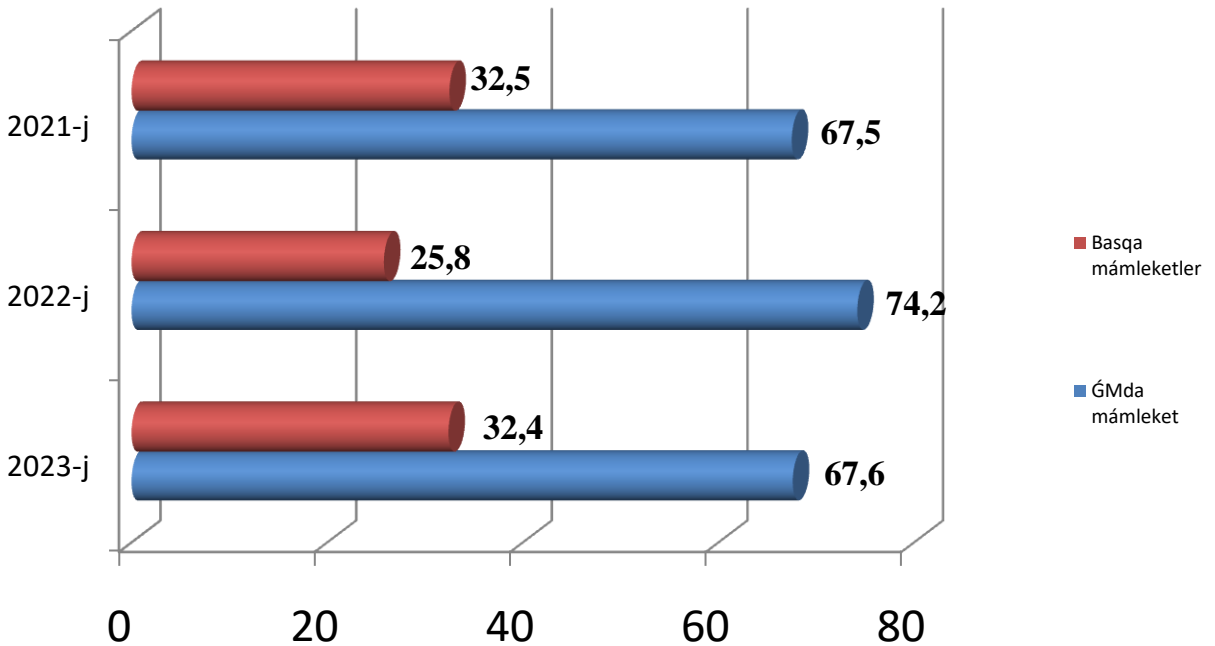
Respublika sırtqı sawda aylanısı quramındaǵı eń joqarǵı úlesin Nókis qalası **72,3** % úlesi menen **83,1** mln. AQSH dolların, eń tómen úlesin ese Taxtakópirde **45,2** % úles penen **0,2** mln. AQSH dollardı quradı.

* Tábiyiy gaz hám elektr energiyasın jetkerip beriw , sol qatarında, arnawlı eksport boyınsha rásmiy statistik maǵlıwmatlar , Qaraqalpaqstan Respublikası qala hám rayonlar boyınsha bólistirilmegen.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŇ SIRTQI SAWDA AYLANISINDA GMDA MAMLEKETLERI HAM BASQA MAMLEKETLERDIŇ KOLEMLERI DINAMIKASI

(yanvar-aprel, mln. AQSH dollari, úlesi, % te)

2023-jildiŇ yanvar-aprel aylarında, sirtqi sawda aylanısında GMDA mamleketleriniŇ úlesi 32,4 % ti qurap, 2022- jilga salıstırğanda sirtqi sawda aylanısındağı úlesi 98,6 % ti quradı.

QaraqalpaqstanniŇ basqa sirt el mamleketleriniŇ SSA sı 2023- jildiŇ yanvar-aprel aylarında 2022- jildiŇ usı dáwirine salıstırğanda 71,5 % ke hám jámi SSA dağı úlesi 67,6 % ti quradı.

Qaraqalpaqstan Respublikasınıń ĞMDA mámleketleri menen birge sirtqi sawda aylanısı 2023- jil yanvar-aprel kórsetkishlerine ko're, **155,3** mln. AQSH dolların quradı. Sonday-aq eksport **87,4** mln. AQSH dollarğa jetken bolsa, import **67,9** mln. AQSH dolların quradı.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ ĞMDA MAMLEKETLERI HAM SIRTQI SAWDA AYLANI (2023- jil yanvar-aprel, mln. AQSH dollari)

Rossiya

TSA – 24,2
Eksport – 11,4
Import – 12,8

Qazaqstan

TSA – 17,3
Eksport – 7,2
Import – 10,1

Qırǵız Respublikası

TSA – 1,4
Eksport – 0,1
Import – 1,3

Belarus

TSA – 6,0
Eksport – 0,0
Import – 6,0

Tájikistan

TSA – 0,7
Eksport – 0,7
Import – 0,0

Ukraina

TSA – 0,2
Eksport – 0,2
Import – 0,0

Türkmenstan

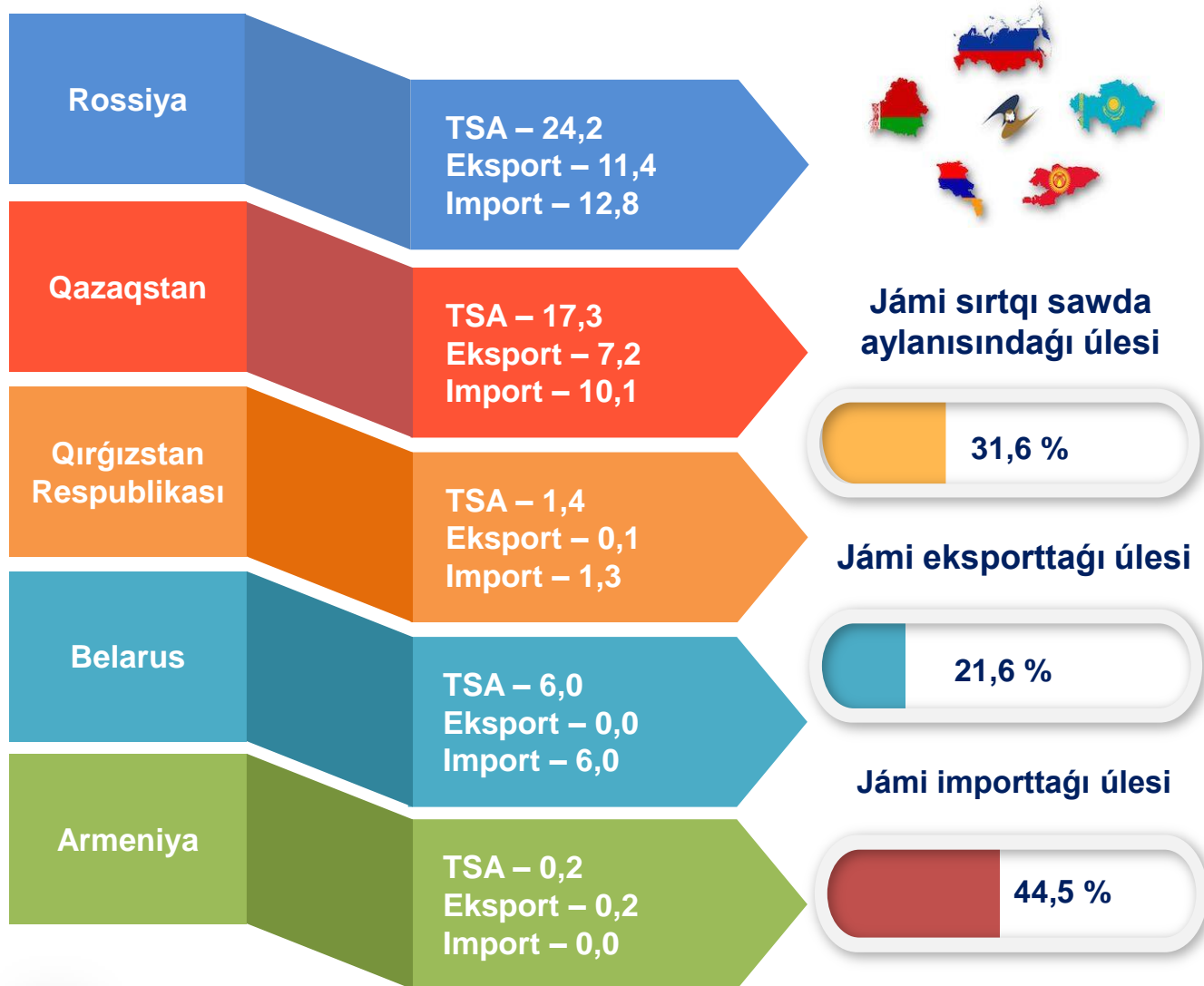
TSA – 0,3
Eksport – 0,0
Import – 0,3

Qaraqalpaqstan Respublikasınıń ĞMDA mámleketleri menen birge sirtqi sawda aylanısınıń eń joqarǵı kólemi Rossiya Federaciyası (**11,4** %), Qazaqstan (**7,2** %) hamda **Tájikistan** Respublikası (**0,7** %) mámleketlerine tuwra keldi.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŇ YEOII ĞA AĞZA MĂMLEKETLERI MENEN SIRTQI SAWDA AYLANBASI

(yanvar-aprel, mln. AQSH dollari, úlesi, % te)

 Qaraqalpaqstan Respublikasınıń Evro Aziya ekonomikalıq shólkemine aǵza mámleketler menen birge sirtqı sawda aylanısı **49,1** mln. AQSH dollardı quraydı. Sonnan eksport kólemi **18,9** mln. AQSH dollardı, import kólemi **30,2** mln. AQSH dollarǵa jetti.

Sonı aytıp ótiw kerek , YEOII nıń aǵza mámleketleri (Rossiya, Belarus, Qazaqstan , Armanistan va Qırǵız Respublikası) ortasında tovarlar hám xızmetler háreketi, migrantlar háreketleniwi hám kapital háreketiniń erkinligi támiynlengen bolıp, jalǵız bajixana sistemasına iye bolǵan ulıwma ekonomikalıq aymaq shólkemlestirilgen.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ EKSPORTI

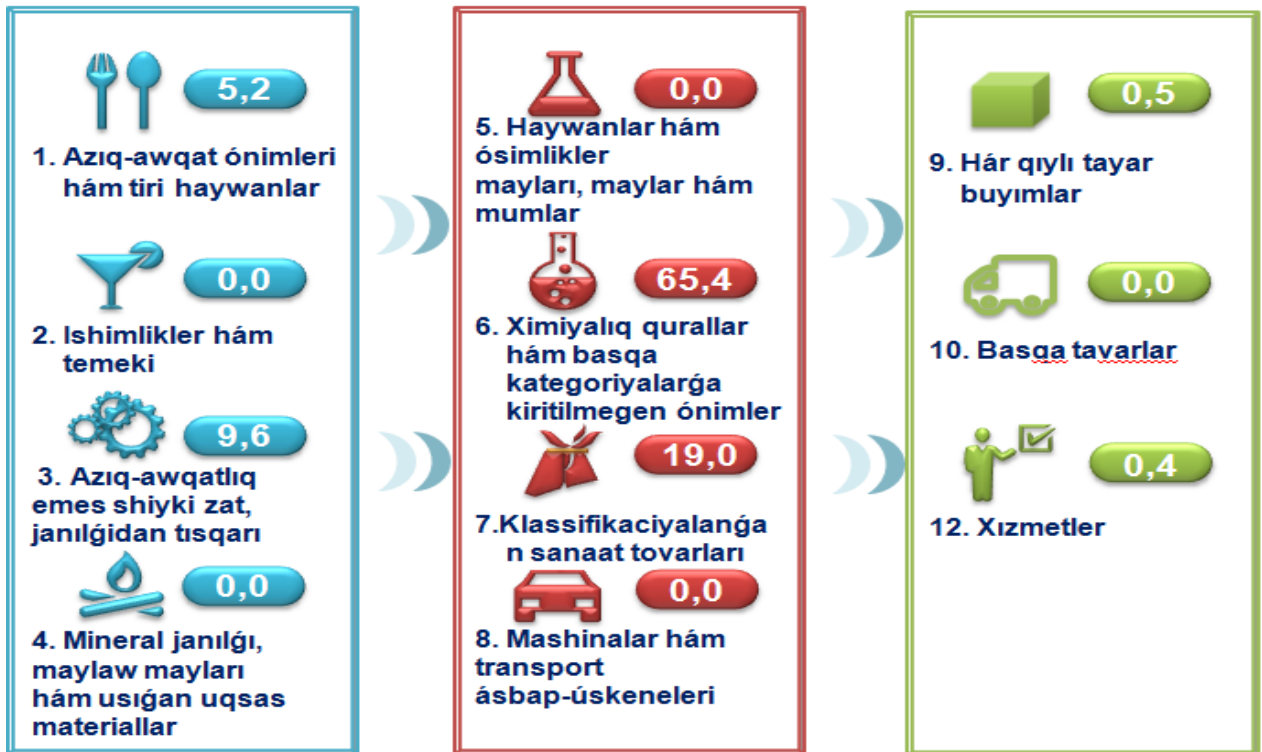

Xalıq aralıq ekonomikalıq baylanıslardıń rawajlanıwı eksporttıń turaqlı ósiwine járdem beredi hám bul óz nábwetinde belgili nátiyjelerge erisiw ushın imkaniyat jaratadı. Mámlekettiń eksport ónimdarlıǵın asırıw, eksporttı mámleket tárepinen qollap- quwatlaw, eksportqa tán ónimler nomenklaturasın keńeytiw maqsetinde ámelge asırılǵan is-ilajlar nátiyjesinde eksportyorlar sanı **94** ǵa jetti hám olar tárepinen **87,4** mln. AQSH dolları (*namonetar altınnan tısqarı*) qunındaǵı (*2022- jıldıń mas dáwirine salıstırǵanda 75,3 % ti quradı*) tovar va xızmetler eksport qılınıwı támiyinlendi.

XSST* BOYINSHA EKSPORTINIŃ QURAMI

(2023- jıl yanvar-aprel úlesi % te)

Qaraqalpaqstan Respublikasında tovarlar sırtqı sawdası statistikalıq kórsetkishlerin júzege keltiriwde , Sırtqı ekonoomikalıq háreket tovar nomenklaturası (**keyingi orınlarda TIF TN**) menen birgelikte , Birlesken Milletler shólkeminiń Xalıq aralıq standartlastırılǵan sawda (**keyingi orınlarda – XSST**) isletiledii. Bu óz nábwetinde analiz qılıw maqsetlerinde eksport hám import qılınatuǵın tovarlardı 10 dana úlken bólimlerge gruppalam ushın imkan beredi. Tovarlardı **XSST** boyınsh kodlastırıw , **TIF TN** hám **XSST** ortasında ótiw ótish gıltleri járdeminde ámelge asırıladi.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINI XSSK BOYINSHA EKSPORT QURAMI

(yanvar-aprel, jillar kesiminde)

XSST qurami	Mln. AQSH dollari		Ósim páti, % te		Uliwma kólemge salıstırǵanda, % te	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Jám eksport	116,0	87,4	80,8	75,3	100,0	100,0
<i>shu jumladan:</i>						
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	6,1	4,5	91,8	73,4	5,3	5,2
Ishimlikler hám temeki	-	-	-	-	-	-
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı	9,8	8,4	72,0	85,2	8,4	9,6
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	-	-	-	-	-	-
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar	-	-	-	-	-	-
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler	83,9	57,2	79,5	68,1	72,3	65,4
Sanaat tovarları	13,1	16,6	82,8	127,0	11,2	19,0
Mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri	0,0	0,0	946,9	17,8	0,0	0,0
Hár qıylı tayar buyımlar	0,8	0,4	358,0	52,7	0,7	0,5
Xızmetler	2,3	0,3	283,6	14,6	2,0	0,4

Eksport quramında tovarlar úlesi **99,2 %** ti qurap, olar tiykarınan ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler (**65,4 %**), sanaat tovarları (**19,0 %**) hám azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı (**5,2 %**) úlesine tuwra kelmekte.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ XSST BÓLIMI BOYINSHA AYIRIM ÓNIMLER EKSPORTINIŃ QURAMI (2023- jil yanvar-aprel)

XSSK bólimi atı	Mln. AQSH dolları	2022-jıldıń sáykes dawirine salıstırǵanda, % te
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar		
Palız hám miyweler	3 800,0	102,3
Dánli eginler hám olardan tayarlanǵan ónimler	496,1	22,0
Sheker, shekerden tayarlanǵan ónimler hám bal	6,1	33,6
Kofe, shay, kakao, dámbegishler hám olardan tayarlanǵan ónimler	145,2	99,6
Ishimlikler hám temeki		
Ishimlikler		
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqari		
May alınatuǵın tuqımlar hám miyweler	18,6	28,4
Zamariq hám aǵash	723,4	-
Toqımashılıq talaları hám olardıń shıǵındıları	767,6	187,2
Tóginler ushın shiyki zat hám mineral shiyki zat (kómir, neft hám qımbat bahalı taslardan tısqari)	462,7	261,6
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar		
Neft hám neft ónimleri hám usıǵan uqsas materiallar	11,7	
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar		
Ósimlik mayları (qam, tazalanǵan yaqi frakciyalanǵan)		
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler		
Organikalıq emes ximiyalıq zatlar	116,6	207,5
Birlemshi formadaǵı plastmassalar	56 946,1	68,3
Efir mayları, rezinoidlar hám parfyumeriyalıq zatlar; xájetxana preparatları, polirovkalaw hám juwıw quralları	27,7	61,3
Basqa jerde klassifikaciyanbaǵan ximiyalıq materiallar hám ónimler	86,1	21,3

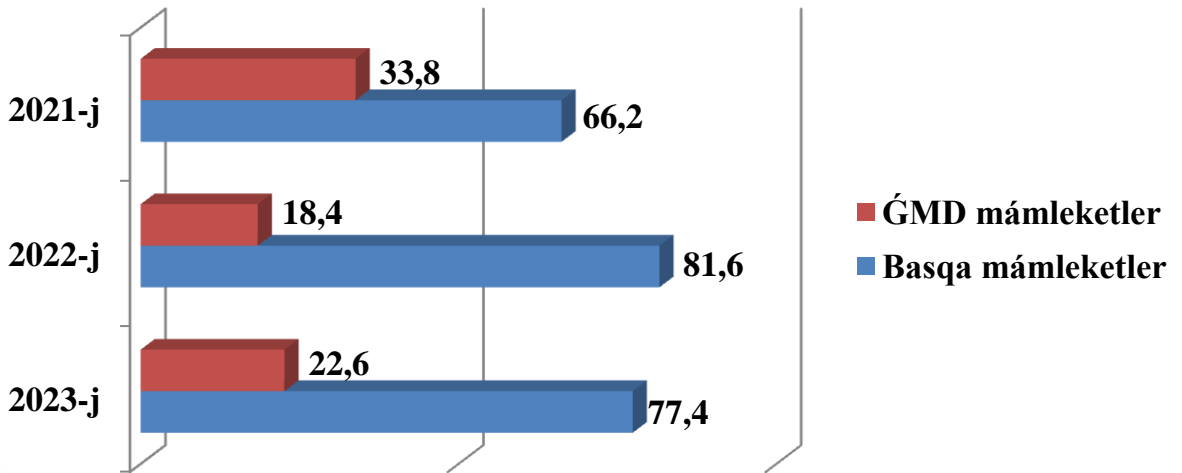
XSSK bólimi ati	Mln. AQSH dollari	2022-jil di n sáykes dawirine salıstırǵanda, % te
Sanaat tovarlari		
Probka hám terekten tayarlangan buyımlar (mebelden tısqari)	223,6	1080,1
Toqımashılıq iyirilgen jibi, gezlemeler, tayar buyımlar hám usıǵan uqsas ónimler	16 267,1	133,3
Shoyın hám polat	-	-
Basqa tártiptegi metall bolmaǵan minerallardan alınǵan ónimler	82,7	13,2
Mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri		
Sanaat ushin arnawlı bolmaǵan mashinalar hám olardıń detalları		
Energiya generatorı mashinaları hám ásbap-úskeneler		
Arnawlı bo'limler ushin arnawlı mólsherlangen mashinalar	2,8	22,4
Hár qıylı tayar buyımlar		
Kiyim-kenshekler hám kiyim-kenshek buyımları	332,5	60,2
Hár qıylı tayar buyımlar	17,5	49,6
Poebzal	-	-
Basqa túrdegi maxsus, ilimiy baqlaw ásbablari hám apparaturalar	51,0	30,8

Qaraqalpaqstanıń sırtqı sawda statistikasıda sherik mámleketlerge tómendegiler kiredi: alıp kırıwde - tovarlar keliip shıqqan mámleket , eger kelip shıqqamn mámleket anıq emes bolsa, jo'netip jibergen mámleket. Alıp shıǵıwda-tovarlar jiberiletuǵın mámleket esaplanadı.

2022-jıldıń yanvar-aprel ayları ĞMDA mámleketlerine 19,7 mln. AQSH dolları qunındaǵı tovar hám xızmetler eksport qılınıp , jámi eksporttıń **92,6 %** in quradı.

ĞMDA HÁM BASQA MÁMLEKETLERGE TOVAR HÁM XÍZMETLER EKSPORTÍ KÓLEMLERİ DINAMİKASÍ

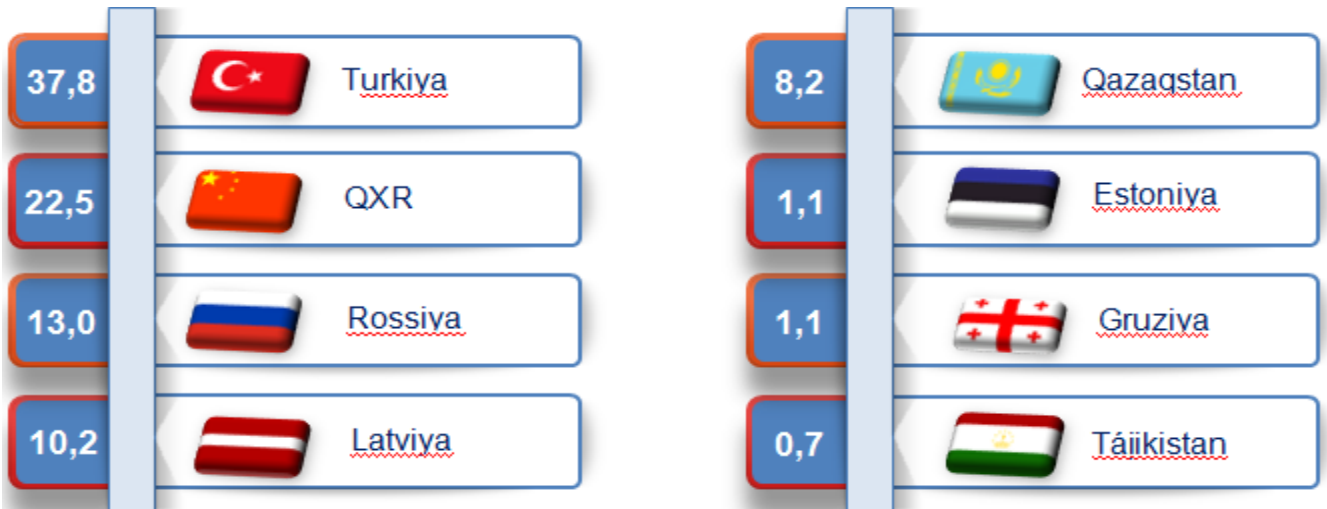
(yanvar-aprel, úlesi, % te)

2023- jıldıń yanvar-aprel aylarında, sırtqı sawda aylanısında tovar hám xızmetler eksportı boyınsha tiykarǵı sherik quramında Túrkiya Qıtay Xalıq Respublikası Rossiya Federaciyası, Qazaqstan, Latviya hám Gruzıya mámleketler bolıp. Olardıń jámi eksporttaǵı úlesi 94,7 procentti quramaqta.

RESPUBLIKA EKSPORTÍDA TIYKARǴÍ SHERIK MÁMLEKETLERDÍŃ ÚLESİ (2023- jil yanvar-aprel, % te)

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASININ TIYKARGI SHERIK MAMLEKET-LERGE AMELGE ASIRGAN EKSPORTI KOLEMI HAM OSM PATLERI (yanvar-aprel, jillar kesiminde)

Mámleketler	Mıń. AQSH dollari		Ósim pátleri, % te		Orni	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Túrkiya	37228,5	33064,5	96,4	88,8	1	1
Qıtay Xalıq Respublikası	31481,8	19615,3	95,0	62,3	2	2
Rossiya	10247,9	11396,9	38,2	111,2	4	3
Latviya	18091,3	8946,0	128,9	49,4	3	4
Qazaqstan	6563,3	7188,1	61,2	109,5	5	5
Estoniya		947,0				6
Gruziya	730,9	927,3	70,2	126,9	11	7
Tájikistan	193,5	678,6	14,9	350,6	16	8
Soedinennoe Korolevstvo	1825,2	671,7		36,8	8	9
Awғанstan	2427,7	556,2	122,6	22,9	6	10
Niderlandiya		421,5				11
Fransiya	830,0	354,3	66,9	42,7	10	12
Litva	0,0	312,0	0,0			13
Portugaliya		284,4				14
Koreya Respublikası	655,8	281,2	174,1	42,9	12	15
Polsha	21,9	228,7	49,9	1044,6	28	16
Tayland	118,1	187,6		158,9	21	17
Ukraina	1613,1	163,4	21,6	10,1	9	18
Hindistan	88,7	148,0	151,4	166,9	23	19
Ázerbayjan	291,2	143,1	437,6	49,1	14	20

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASÍNÍN RAYONLAR KESIMINDE EKSPORTI (2023- jil yanvar-aprel)*

	Mln. AQSH dollari	Ósim pátleri, % te	Úlesi, % da
Qaraqalpaqstan Respublikası	87,4	75,3	100,0
Nókis q.	56,3	65,7	64,5
<i>hududlar:</i>			
Ámiwdárya	4,6	252,3	5,2
Beruniy	2,7	57,6	3,1
Bozataw	0,3	123,5	0,4
Qaraózek	0,5	149,6	0,6
Kegeyli	1,8	73,2	2,1
Qońırat	1,1	123,5	1,2
Qanlıkól	6,5	162,9	7,5
Moynaq	1,5	58,7	1,7
Nókis	1,1	254,0	1,3
Taqiyatas	1,1	48,3	1,2
Taxtakópir	0,1	28,0	0,1
Tórtkúl	1,6	68,6	1,9
Xojeli	0,4	64,7	0,5
Shımbay	2,2	116,3	2,5
Shomanay	1,7	936,4	2,0
Ellikqala	3,7	72,7	4,3

Eń joqarǵı kólemi,
mln. AQSH dollari

Eń joqarǵı kólemi,
mln. AQSH dollari

Respublika eksportı quramında eń **joqarǵı** úlesi Nókis qalası **64,5 %** i **56,3** mln. AQSH dolların, eń tómen úlesin Taxtakópir rayonı **0,1 %** i **0,1** mln. AQSH dolların quradı.

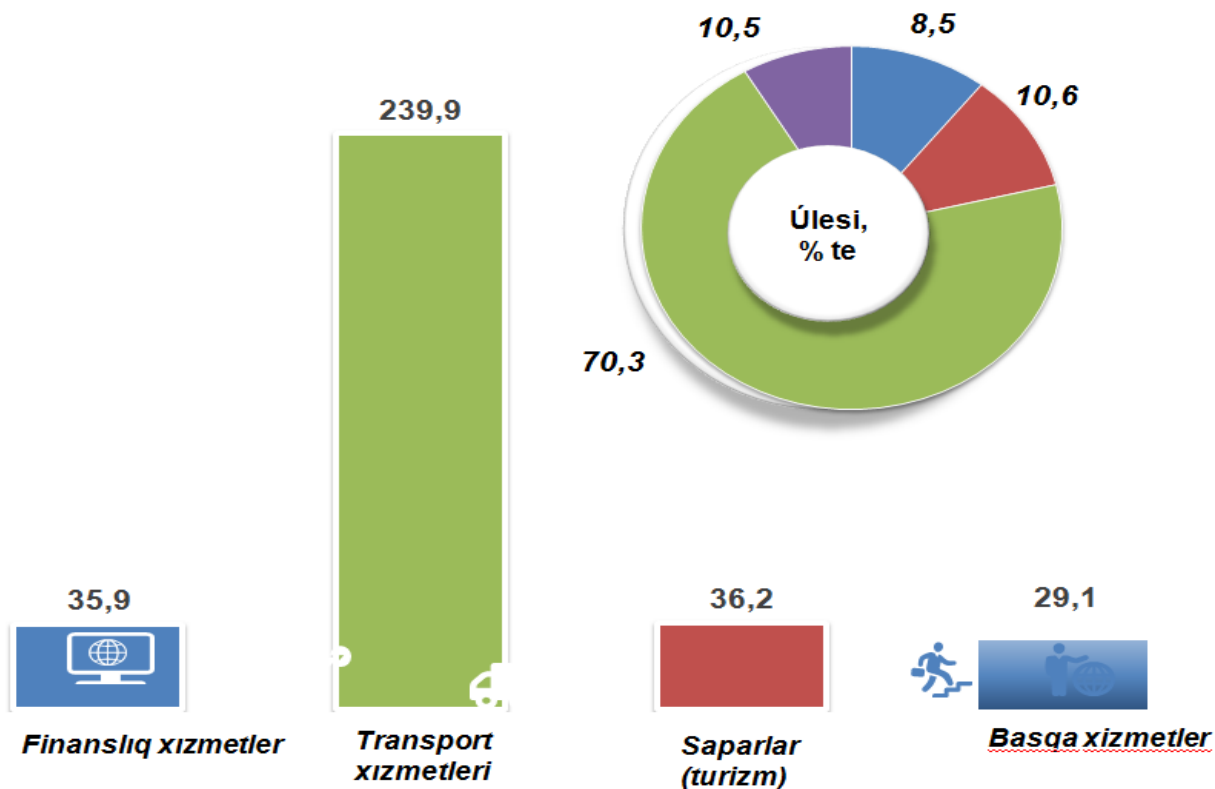
* Tábiyyıy gaz hám eklektr energiyasın jetkerip beriw , sonıńday –aq arnawlı eksport hám saparlar boyınsha rásmiy statistik maǵlıwmatlar, Qaraqalpaqstan Respublikası rayon hám qalalar boyınsha bólistirilmeǵen.

Mámleketimizde jańa islep shıǵarıw texnologiyaları hám zamanagóy úskenelerden keń paydalanıw, tarawda sapa menejmenti sistemasınıń ámeldegi yetilishi nátiyjesinde miynet ónimligin asırıwǵa xızmet etip atır. Bul, óz gezeginde, tayın ónimlerge jáhán bazarlarında óz ornın tabıw imkaniyatın beredi.

XÍZMETLER EKSPORTÍ QURAMÍ

(2023- jil yanvar-aprel, úlesi, % te)

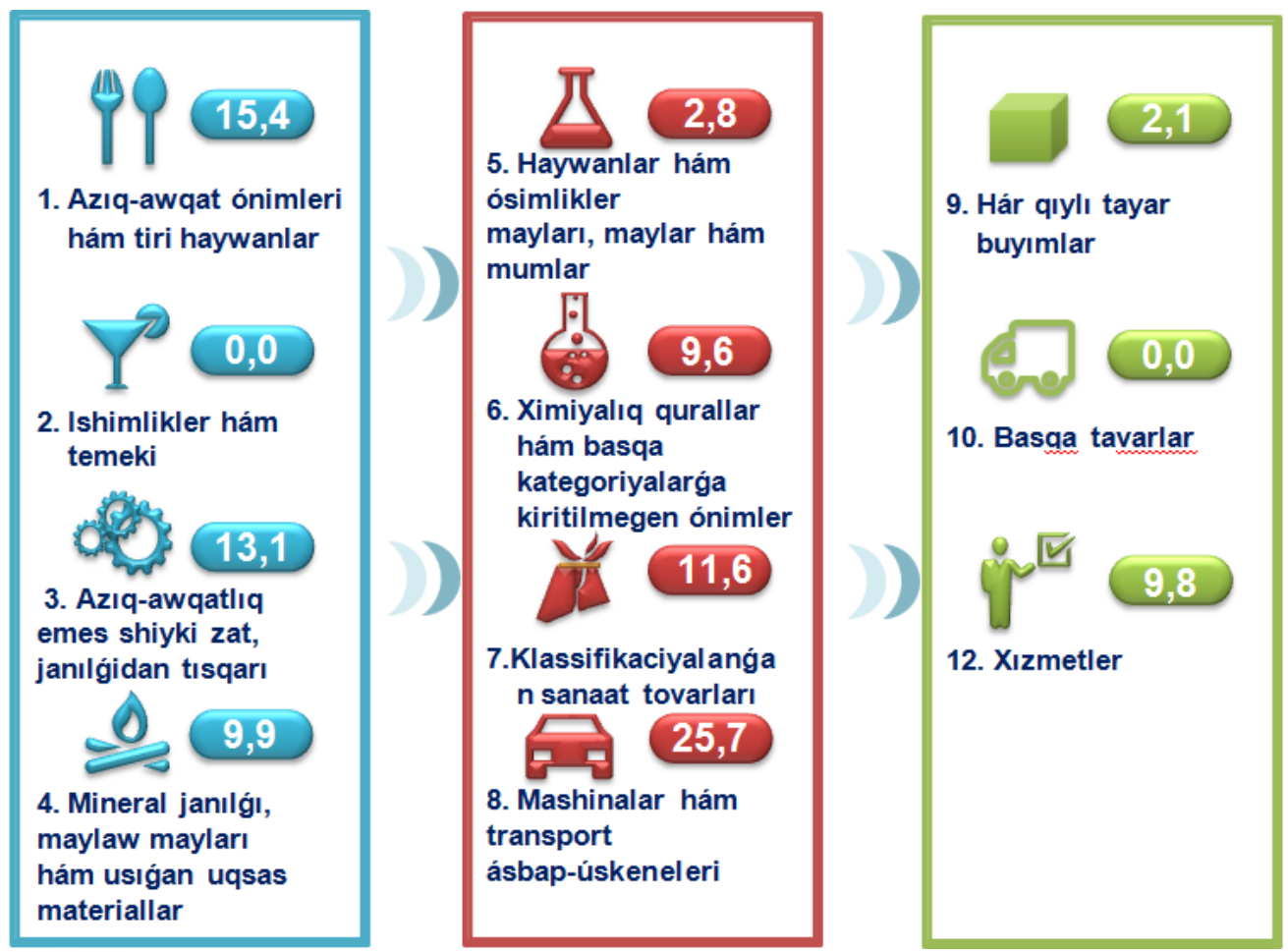

Xızmetler eksportı kólemi 341,0 mıń AQSh dolların yaki jámi eksport kóleminiń 0,4 % in qurap, 2022- jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 14,6 % ke kóbeygenligi gúzetildi. Xızmetler eksportı quramınıń tiykarǵı úlesi finanslıq xızmetler (70,3 %), sapalar (turizm) (10,6 %) hámde transport (10,5 %) úlesine tuwra kelgen.

import QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ IMPORTI

2023- jıldıń yanvar-aprel aylarında import kólemi 67,9 mln. AQSh dolların hám 2022- jıldıń sáykes dáwirine salıstırǵanda 82,9 % ti quradı. Import quramında eń úlken úles, mashinalar hám transport ásbap-úskeneleri (25,7 %), sanaat ónimleri (11,6 %) hámde ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler (9,6 %) esabına tuwra keldi.

XSSK BÓLIMI BOYINSHA IMPORT QURAMI (2023- jil yanvar-aprel, úlesi, % te)

Tovarlar importı dinamikası analizine kóre, 2023- jıldıń yanvar-aprel aylarında import qılınǵan tovarlar kólemi, ótken jıldıń mas dáwirine salıstırǵanda 67,9 % ti quradı. Xızmetler importı bolsa 6,7 mln. AQSh dollarǵa jetti.

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINI XSSK BÓLIMI BOYINSHA IMPORT QURAMI (yanvar-aprel, jillar kesiminde)

XSSK bólimi	Mln. AQSH dollari		Ósim pátleri, % te		Ullwma kólemge salıstırǵanda, % te	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Jámi import	81,9	67,9	106,0	82,9	100,0	100,0
<i>sonıń ishinde:</i>						
Azıq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar	12,0	10,4	110,2	86,8	14,7	15,4
Ishimlikler hám temeki	-	-	-	-	-	-
Azıq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıǵıdan tısqarı	6,8	8,9	158,3	130,6	8,3	13,1
Mineral janılıǵı, maylaw mayları hám usıǵan uqsas materiallar	4,8	6,7	95,6	138,8	5,9	9,8
Haywanlar hám ósimlikler mayları, maylar hám mumlar	2,5	1,9	111,3	78,8	3,0	2,8
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarǵa kiritilmegen usıǵan uqsas ónimler	9,9	6,5	118,0	66,0	12,0	9,6
Sanaat tovarları	8,0	7,8	180,7	98,4	9,7	11,5
Mashinalar hám transport ásbap-úskenederi	33,1	17,5	92,2	52,8	40,4	25,7
Hár qıylı tayar buyımlar	1,1	1,4	45,1	130,2	1,3	2,1
Xızmetler	3,8	6,7	102,3	177,4	4,6	9,8

XSSK BOYINSHA IMPORT QILINGAN AYIRIM TURDEGI ONIMLER QURAMI

(2023- jil yanvar-aprel)

XSSK bólimi ati	Mln. AQSH dollari	2022- jilga salıstırغان da, % te
Aziq-awqat ónimleri hám tiri haywanlar		
Tiri haywanlar	299,9	13,9
Gósh hám gósh ónimleri	284,7	219,3
Kofe, shay, kakao, ziravarlar hám olardan tayarlangan ónimler	621,4	111,3
Dánli eginler hám olardan tayarlangan ónimler	7 957,1	98,8
Ishimlikler hám temekil		
Ishimlikler	21,8	
Aziq-awqatlıq emes shiyki zat, janılıđan tısqari		
Probka hám ađash-taxtalar	8 454,9	127,5
Haywanlar hám ósimliklerden kelip shıqqan shiyki zat materialları	375,2	406,5
Mineral janılıđı, maylaw mayları hám usıđan uqsas materiallar		
Neft hám neft ónimleri hám usıđan uqsas materiallar	5 539,3	134,3
Kómir, koks hám briketler	1 148,0	164,4
Hayvon va o'simliklar moyları (yog'lari), yog'lar va mumlar		
Ósimlik mayları	1 932,5	78,8
Haywan hám ósimlik mayları		
Ximiyalıq qurallar hám basqa kategoriyalarđa kiritilmegen usıđan uqsas ónimler		
Organikalıq ximiya zatları	1 692,3	48,9
Ximiyalıq materiallar hám ónimler	530,5	139,6
Birlemshi formadađı plastmassalar	3 999,8	83,9
Organikalıq emes ximiyalıq zatlar	101,2	120,5

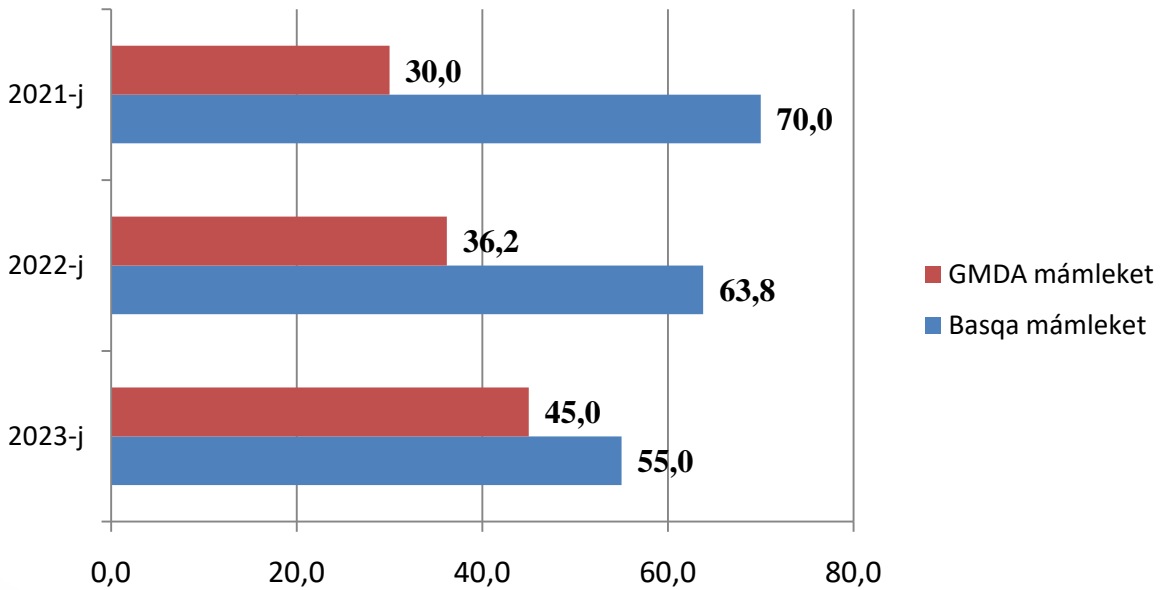
XSSK bólimi atı	Mln. AQSH dolları	2022- jilga salıstırǵanda, % te
Sanaat tovarları		
Rezina buyımları	406,2	388,7
Metallardan tayarlanǵan buyımlar	6662,3	112,2
Shoyın hám polat	249,5	24,0
Qaǵaz kardon hám terekten tayarlanǵan buyımlar (mebelden tısqarı)	9,3	163,2
Mashinalar hám transport ásbap-úskenerleri		
Anıq tarawlar ushın arawlı móljellengen mashinalar	1 525,3	72,7
Anıq tarawlar ushın arawlı móljellengen mashinalar	12 107,0	48,9
Sanaat ushın arawlı bolmaǵan mashinalar hám ásbap-úskenerler hám olardıń detalları	2 465,1	55,7
Elektr mashinaları, apparatlar, ásbaplar hám olardıń elektr bólekleri	675,8	61,6
Hár qıylı tayar buyımlar		
Arawlı, ilimiy hám qadaǵalaw ásbapları hám apparatları	997,2	179,6
Hár qıylı tayar buyımlar	215,4	62,1
Bloklı binalar, suw ótkiziw, kanalizatsiya ısıtıw hám jaqtılandırıw úskenerleri ushın armatura hám bekkemlew maslamaları	117,6	74,6
Mebel hám onıń bólekleri, jatarjay buyımları, matraslar, matraslar ushın tirgekler, kópshikler hám usıǵan uqsas tigilgen mebel	54,2	199,3

2023- jil yanvar-aprel juvmağına kóre ĞMDA mámleketlerinde import úlesi **45,0 %** i qurap, 2022- jilğa salıstırğanda **2,9 %** i quradı.

ĞMDA HÁM BASQA SÍRT EL MÁMLEKETLERINEN TOVAR HÁM XÍZMETLER IMPORTÍ KÓLEMLERİ DINAMİKASÍ

(yanvar-aprel, úlesi, % te)

2023- jil yanvar-aprel aylarında Qaraqalpaqstan Respublikasınıń 32 mámlekettiń tovar hám xızmetler importın ámelge asırdı. Iri sherik-mámleketler (QXR, Rossiya, Qazaqstan, Shveciya, Koreya Respublikası, Belarus va Germaniya) jámi importıń **86,2 %** i quradı.

RESPUBLIKA IMPORTÍNDÁ TIYKARĞÍ SHERIK MÁMLEKETLERDİŇ ÚLESİ (2023- jil yanvar-aprel, % te)

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINI SHERIK MAMLEKETLERDEN AMELGE ASIRGAN IMPORT KOLEMI HAM OSIM PATLERI (yanvar-aprel, jillar kesiminde)

Mámleketler	Mln. AQSH dollari		Ósim pátleri, % te		Ulwma kólemge salıstırǵandaǵı, orni	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023
QXR	30127,9	14594,9	231,3	48,4	1	1
Rossiya	18594,3	12773,0	151,1	68,7	2	2
Qazaqsta	9372,2	10138,2	110,8	108,2	3	3
Belarus	316,5	6021,9	94,5	1902,8	20	4
Koreya Respublikası	5917,1	5130,9	91,7	86,7	4	5
Shveciya	9,1	3847,3	0,1	42324,5	34	6
Germaniya	1882,3	3412,7	86,3	181,3	7	7
BBA	553,6	2572,5	14,0	464,7	16	8
Qatar		2294,4				9
Turkiya	776,6	1300,7	76,4	167,5	9	10
Qirǵız Respublikası	4390,0	1050,2	95,5	23,9	5	11
AQSH	2301,1	690,0	735,9	30,0	6	12
Shvecariya	188,9	613,7	98,7	325,0	23	13
Litva	395,6	522,0	254,7	131,9	19	14
Niderlandiya	259,1	428,0	203,3	165,2	22	15
Slovakiya	846,8	354,8	697,8	41,9	8	16
Yaponiya	557,5	311,3	72,4	55,8	15	17
Iran	529,9	275,3	64,1	51,9	17	18
Turkmaniston	444,8	226,8	538,8	51,0	18	19
Soedinennoe Korolevstvo	589,8	219,4	118,8	37,2	14	20

QARAQALPAQSTAN RESPUBLIKASINIŃ RAYONLAR KESIMINDE IMPORTI (2023- jil yanvar-aprel)

	Mln. AQSH dollari	Ósim pátleri, % te	Ulesi, % te
Qaraqalpaqıstan Respublikası	67,9	82,9	100,0
Nókis q.	26,8	91,9	39,4
<i>rayonlar:</i>			
Ámiwdárya	2,2	225,7	3,3
Beruniy	1,6	36,3	2,4
Bozataw	0,2	71,9	0,3
Qaraózek	4,4	28,9	6,4
Kegeyli	0,0	0,1	0,0
Qońırat	2,5	150,9	3,7
Qanlıkól	0,6	408,1	0,8
Moynaq	7,7	107,6	11,3
Nókis	0,4	42,3	0,6
Taqıyatas	4,3	58,8	6,4
Taxtakópir	0,1	104,7	0,2
Tórtkúl	11,8	122,6	17,3
Xojeli	2,3	124,3	3,5
Shımbay	2,1	198,3	3,1
Shomanay	0,0		0,0
Ellikqala	0,9	75,4	1,4

Eń joqarı kólem,
mln. AQSH dollari

Nókis q.

26,7

Tórtkúl

11,8

Moynaq

7,7

Eń joqarı kólem,
mln. AQSH dollari

Kegeyli

0,0

Taxtakópir

0,1

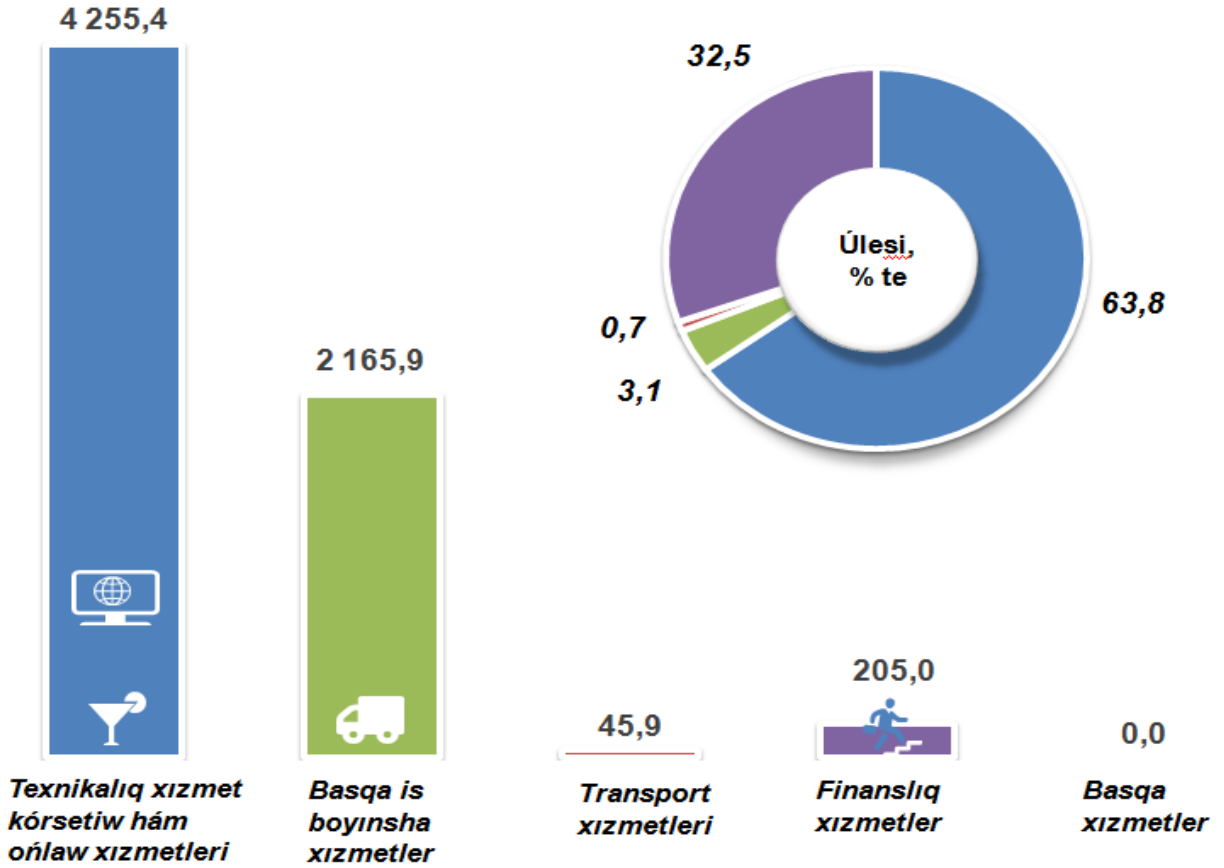
Bozataw

0,2

Respublika importi quramında eń joqarı úlesi Nókis q. **39,4 %** i **26,8** mln. AQSH dolların, eń tómen úlesin Kegeyli rayonu **0,0 %** i **0,0** mln. AQSH dolların quradı.

XÍZMETLER IMPORTÍ QURAMÍ (2023- jil yanvar-aprel, úlesi, % te)

2023- jıldıń yanvar-aprel ayları juwmaǵı menen xızmetler importı kólemi 6 672,2 mıń AQSh dolların yaqı jámı import kólemınıń 9,8 % in quradı hám ótken jılǵa salıstırǵanda 77,4 % ke kóbeydi. Xızmetler importı quramınıń tiykarǵı úlesi texnikaliq xızmet korsetiw hám onlaw xızmetleri (63,8 %), basqa is boyınsha xızmetler (32,5 %), finansliq xızmetler (3,1 %), transport xızmetleri (0,7 %) den ibarat boldı.